

Deddf Seilwaith (Cymru) 2024

2024 dsc 3

RHAN 9

DARPARIAETHAU CYFFREDINOL

Datblygiad

133 Ystyr “datblygiad”

- (1) Yn y Ddeddf hon, mae i “datblygiad” yr un ystyr â “development” yn DCGTh 1990, yn ddarostyngedig i is-adrannau (2), (3) a (4).
- (2) At ddibenion y Ddeddf hon—
 - (a) mae trosi gorsaf gynhyrchu gyda'r bwriad y bydd petroliwm hylifol crai, cynnyrch petroliwm neu nwy naturiol yn dod yn danwydd ar ei chyfer yn cael ei drin fel newid sylweddol yn y defnydd o'r orsaf gynhyrchu;
 - (b) mae cynyddu'r defnydd a ganiateir o faes awyr yn cael ei drin fel newid sylweddol yn y defnydd o'r maes awyr.
- (3) At ddibenion y Ddeddf hon, cymerir bod y gwaith a ganlyn yn ddatblygiad (i'r graddau na fyddai'n ddatblygiad fel arall)—
 - (a) gwaith i ddymchwel adeilad rhestredig neu ei addasu neu ei estyn mewn modd a fyddai'n effeithio ar ei gymeriad fel adeilad o ddiddordeb pensaernïol neu hanesyddol arbennig;
 - (b) gwaith i ddymchwel adeilad mewn ardal gadwraeth;
 - (c) gwaith sy'n arwain at ddymchwel neu ddiinstrio heneb gofrestredig, neu at unrhyw ddifrod i heneb gofrestredig;
 - (d) gwaith at ddiben symud ymaith neu atgyweirio heneb gofrestredig neu unrhyw ran ohoni neu wneud unrhyw addasiadau i heneb gofrestredig neu unrhyw ychwanegiadau ati, neu unrhyw ran ohoni;
 - (e) gweithrediadau i foddi tir, neu weithrediadau tipio ar dir, y mae heneb gofrestredig ynddo, arno neu odano.

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (4) At ddibenion y Ddeddf hon, mae “datblygiad” yn cynnwys gweithrediadau a newidiadau defnydd yn y môr ac mewn ardaloedd eraill sydd wedi eu gorchuddio â dyfroedd.
- (5) Yn yr adran hon—
- ystyr “a ganiateir” (“permitted”) yw wedi ei ganiatáu gan ganiatâd cynllunio neu gydsyniad seilwaith;
 - mae i “adeilad rhestredig” (“listed building”) yr ystyr a roddir gan adran 76 o Ddeddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2023;
 - ystyr “ardal gadwraeth” (“conservation area”) yw ardal sydd wedi ei dynodi o dan adran 158 o Ddeddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2023;
 - mae i “cynhyrchion petroliwm” yr ystyr a roddir i “petroleum products” gan adran 21 o Ddeddf Ynni 1976 (p. 76);
 - mae i “gweithrediadau i fodd tir” (“flooding operations”) yr ystyr a roddir gan adran 75(1) o Ddeddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2023;
 - mae i “gweithrediadau tipio” (“tipping operations”) yr ystyr a roddir gan adran 75(1) o Ddeddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2023;
 - mae i “heneb gofrestredig” (“scheduled monument”) yr ystyr a roddir gan adran 3(7) o Ddeddf yr Amgylchedd Hanesyddol (Cymru) 2023.

Tir y Goron

134 Tir y Goron ac “awdurdod priodol y Goron”

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys at ddibenion y Ddeddf hon.
- (2) Ystyr “tir y Goron” yw tir y ceir buddiant y Goron neu fuddiant y Ddugiaeth ynddo.
- (3) Ystyr “buddiant y Goron” yw buddiant—
- (a) sy'n perthyn i'w Fawrhydi yn hawl y Goron neu yn hawl Ei ystadau preifat, neu
 - (b) sy'n perthyn i adran o'r llywodraeth neu sy'n cael ei ddal mewn ymddiriedolaeth ar gyfer Ei Fawrhydi at ddibenion adran o'r llywodraeth.
- (4) Ystyr “buddiant y Ddugiaeth” yw—
- (a) buddiant sy'n perthyn i'w Fawrhydi yn hawl Dugiaeth Caerhirfryn, neu
 - (b) buddiant sy'n perthyn i Ddugiaeth Cernyw.
- (5) Ystyr “awdurdod priodol y Goron”, mewn perthynas â thir y Goron, yw—
- (a) yn achos tir sy'n perthyn i'w Fawrhydi yn hawl y Goron ac sy'n ffurfio rhan o Ystad y Goron, Comisiynwyr Ystad y Goron;
 - (b) mewn perthynas ag unrhyw dir arall sy'n perthyn i'w Fawrhydi yn hawl y Goron, yr adran o'r llywodraeth sy'n rheoli'r tir;
 - (c) mewn perthynas â thir sy'n perthyn i'w Fawrhydi yn hawl Ei ystadau preifat, person a benodir gan Ei Fawrhydi yn ysgrifenedig o dan y Llofnod Brenhinol neu, os na wneir unrhyw benodiad o'r fath, Gweinidogion Cymru;
 - (d) mewn perthynas â thir sy'n perthyn i'w Fawrhydi yn hawl Dugiaeth Caerhirfryn, Canghellor y Ddugiaeth;
 - (e) mewn perthynas â thir sy'n perthyn i Ddugiaeth Cernyw, person a benodir gan Ddug Cernyw neu gan berson sy'n meddu ar y Ddugiaeth am y tro;

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (f) yn achos tir sy'n perthyn i adran o'r llywodraeth neu sy'n cael ei ddal mewn ymddiriedolaeth ar gyfer Ei Fawrhydi at ddibenion adran o'r llywodraeth, yr adran.
- (6) Mae "y Goron" i'w drin fel pe bai'n cynnwys Comisiwn y Senedd.
- (7) Rhaid atgyfeirio unrhyw gwestiwn sy'n codi ynghylch pwy yw awdurdod priodol y Goron mewn perthynas ag unrhyw dir i'r Trysorlys, y mae ei benderfyniad yn derfynol.
- (8) Yn yr adran hon—
- (a) mae cyfeiriadau at ystadau preifat Ei Fawrhydi i'w darllen yn unol ag adran 1 o [Ddeddf Ystadau Preifat y Goron 1862 \(p. 37\)](#);
- (b) mae cyfeiriadau at adran o'r llywodraeth yn cynnwys Gweinidog y Goron a Chomisiwn y Senedd (a gweler adran 85 o [Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 \(p. 32\)](#), sy'n darparu bod cyfeiriadau at adran o'r llywodraeth yn cynnwys Gweinidogion Cymru, y Prif Weinidog a'r Cwnsler Cyffredinol).

Troseddau

135 Troseddau gan gyrff corfforedig

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys i drosedd o dan adrannau 28, 103, 104, 112 a 120.
- (2) Pan gyflawnir y drosedd gan gorff corfforedig a phan brofir ei bod wedi ei chyflawni gyda chydsyniad neu ymoddefiad y canlynol, neu y gellir ei phriodoli i esgeulustod ar ran y canlynol—
- (a) uwch-swyddog i'r corff, neu
- (b) person a oedd yn honni ei fod yn uwch-swyddog i'r corff,
- mae'r uwch-swyddog neu'r person (yn ogystal â'r corff corfforedig) yn euog o'r drosedd, ac yn agored i gael ei erlyn a'i gosbi yn unol â hynny.
- (3) Yn yr adran hon, ystyr "uwch-swyddog" yw cyfarwyddwr, rheolwr, ysgrifennydd neu swyddog tebyg arall i'r corff corfforedig.
- (4) Ond yn achos corff corfforedig y mae ei faterion yn cael eu rheoli gan ei aelodau, ystyr "cyfarwyddwr" yw aelod o'r corff.

Rhoi hysbysiadau a dogfennau eraill

136 Rhoi hysbysiadau a dogfennau eraill

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys pan fo darpariaeth yn y Ddeddf hon neu ddarpariaeth a wneir odani yn ei gwneud yn ofynnol i berson neu'n awdurdodi person i—
- (a) hysbysu person arall am rywbeth, neu
- (b) rhoi dogfen i berson arall (pa un a yw'r ddarpariaeth yn defnyddio'r gair "cyflwyno" neu "rhoi" neu derm arall).
- (2) Caniateir rhoi'r hysbysiad neu'r ddogfen arall i'r person o dan sylw—
- (a) drwy ei draddodi neu ei thraddodi i'r person, neu, yn achos person sy'n gorff corfforedig, ei draddodi neu ei thraddodi i ysgrifennydd neu glerc y corff yn ei swyddfa gofrestrdig neu ei brif swyddfa;

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (b) drwy ei adael neu ei gadael ym man preswyllo arferol neu fan preswyllo hysbys diwethaf y person neu, os yw'r person wedi rhoi cyfeiriad ar gyfer cyflwyno, yn y cyfeiriad hwnnw,
 - (c) drwy ei anfon neu ei hanfon drwy'r post mewn llythyr rhagdaledig—
 - (i) wedi ei gyfeirio at y person ym man preswyllo arferol neu fan preswyllo hysbys diwethaf y person, neu, yn achos person sy'n gorff corfforedig, wedi ei gyfeirio at ysgrifennydd neu glerc y corff yn ei swyddfa gofrestrredig neu ei brif swyddfa;
 - (ii) os yw'r person wedi rhoi cyfeiriad ar gyfer cyflwyno, wedi ei gyfeirio at y person yn y cyfeiriad hwnnw;
 - (d) os yw'r person wedi rhoi cyfeiriad ar gyfer cyflwyno gan ddefnyddio cyfathrebiadau electronig, drwy ei anfon neu ei hanfon at y person yn y cyfeiriad hwnnw gan ddefnyddio cyfathrebiad electronig sy'n cydymffurfio â'r amodau yn is-adran (3);
 - (e) drwy unrhyw ddull arall a bennir mewn rheoliadau.
- (3) Yr amodau yw—
- (a) bod modd i'r person yr anfonir y ddogfen ato gael gafael ar y ddogfen,
 - (b) bod y ddogfen yn ddarllenadwy ym mhob modd perthnasol, ac
 - (c) bod modd defnyddio'r ddogfen i gyfeirio ati yn nes ymlaen.
- (4) Cydymffurfir â gofyniad i roi mwy nag un copi o ddogfen i berson drwy anfon un copi yn unig o'r ddogfen at y person ar ffurf electronig, oni fo'r ddarpariaeth yn ei gwneud yn ofynnol i'r copïau gael eu rhoi ar ffurf copi caled.
- (5) At ddibenion yr adran hon prif swyddfa cwmni sy'n gofrestrredig y tu allan i'r Deyrnas Unedig yw ei brif swyddfa o fewn y Deyrnas Unedig.
- (6) Mae hysbysiad neu ddogfen arall a roddir i berson drwy ei adael neu ei gadael yng nghyfeiriad y person o dan is-adran (2)(b) i'w drin neu i'w thrin at ddibenion y Ddeddf hon fel pe bai wedi ei roi neu ei rhoi ar yr adeg y'i gadawyd yn y cyfeiriad hwnnw.
- (7) Mae hysbysiad neu ddogfen arall a roddir i berson drwy ei anfon neu ei hanfon ar ffurf electronig yn unol â'r adran hon i'w drin neu i'w thrin at ddibenion y Ddeddf hon fel pe bai wedi ei roi neu ei rhoi, oni phrofir i'r gwrthwyneb, ar y diwrnod yr anfonwyd y cyfathrebiad electronig.
- (8) Nid yw is-adran (2)(c) a (d) yn gymwys i roi—
- (a) hysbysiad o dan adran 106(4) (hysbysiad o fwriad i fynd ar dir heb warant);
 - (b) hysbysiad o dan adran 111 (hysbysiadau gwybodaeth);
 - (c) hysbysiad o dan adran 113 (hysbysiad datblygiad anawdurdodedig).
- (9) Gweler adran 233 o [Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 \(p. 70\)](#) am ddarpariaeth ychwanegol ynghylch y dulliau y caiff awdurdodau lleol eu defnyddio i gyflwyno dogfennau.

137 Rhoi hysbysiad etc. i bersonau sy'n meddiannu tir neu sydd â buddiant mewn tir

- (1) Mae'r adran hon (yn ogystal ag adran 136) yn gymwys pan fo darpariaeth a gynhwysir yn y Ddeddf hon neu a wneir odani yn ei gwneud yn ofynnol neu'n awdurdodi i hysbysiad neu ddogfen gael ei roi neu ei rhoi—
- (a) i berson a chanddo fuddiant mewn tir, neu
 - (b) i berson fel meddiannydd tir.

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar
ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (2) Pan fo'r hysbysiad neu'r ddogfen arall i'w roi neu i'w rhoi i berson a chanddo fuddiant mewn tir, ac na ellir darganfod enw'r person ar ôl gwneud ymholiadau rhesymol, caniateir cyfeirio'r hysbysiad neu'r ddogfen at y person fel "perchennog" y tir, gan ddisgrifio'r tir.
- (3) Pan fo'r hysbysiad neu'r ddogfen arall i'w roi neu i'w rhoi i berson fel meddiannydd tir caniateir ei gyfeirio neu ei chyfeirio at y person wrth ei enw neu fel "meddiannydd" y tir, gan ddisgrifio'r tir.
- (4) Mae is-adran (5) yn gymwys—
 - (a) pan—
 - (i) bo hysbysiad neu ddogfen arall i'w roi neu i'w rhoi i berson a chanddo fuddiant mewn tir,
 - (ii) na ellir darganfod man preswyllo arferol na man preswyllo hysbys diwethaf y person ar ôl gwneud ymholiadau rhesymol, a
 - (iii) nad yw'r person wedi rhoi cyfeiriad ar gyfer cyflwyno'r ddogfen, neu
 - (b) pan fo dogfen i'w rhoi i berson fel meddiannydd tir.
- (5) Rhoddir yr hysbysiad neu'r ddogfen arall at ddiben y Ddeddf hon os yw wedi ei gyfeirio neu ei chyfeirio at y person, wedi ei farcio neu ei marcio'n glir fel cyfathrebiad pwysig sy'n effeithio ar eiddo'r person, a'i fod neu ei bod—
 - (a) wedi ei anfon neu ei hanfon i'r tir drwy'r post ac nad yw wedi ei ddychwelyd neu ei dychwelyd fel hysbysiad neu ddogfen nas danfonwyd,
 - (b) wedi ei draddodi neu ei thraddodi i berson sy'n preswyllo neu'n cael ei gyflogi, neu yr ymddengys ei fod yn preswyllo neu'n cael ei gyflogi, yn y tir neu ar y tir, neu
 - (c) wedi ei osod neu ei gosod yn sownd mewn lle amlwg i'r tir neu i wrthrych ar y tir neu gerllaw iddo.

138 Cyflwyno dogfennau i'r Goron

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys pan fo darpariaeth a gynhwysir yn y Ddeddf hon neu a wneir odani yn ei gwneud yn ofynnol i hysbysiad neu ddogfen arall gael ei roi neu ei rhoi i'r Goron.
- (2) Rhaid rhoi'r hysbysiad neu'r ddogfen arall i awdurdod priodol y Goron.
- (3) Nid yw adrannau 136 na 137 (darpariaethau cyffredinol ynghylch dulliau cyflwyno) yn gymwys.
- (4) Yn yr adran hon, mae "y Goron" yn cynnwys—
 - (a) Dugiaeth Caerhirfryn;
 - (b) Dugiaeth Cernyw.

Cyffredinol

139 Dyletswyddau i gyhoeddi

- (1) Pan fo'r Ddeddf hon yn gosod dyletswydd i gyhoeddi rhywbeth, rhaid iddo gael ei gyhoeddi ar ffurf electronig.

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (2) Pan fo gan y person wefan, mae'r ddyletswydd i gyhoeddi ar ffurf electronig yn ddyletswydd i gyhoeddi ar y wefan honno.
- (3) Nid oes unrhyw beth yn yr adran hon yn rhwystro'r person sy'n ddarostyngedig i'r ddyletswydd rhag cyhoeddi mewn modd arall yn ogystal â chyhoeddi ar ffurf electronig.

140 Rheoliadau a gorchmynion: cyfyngiadau

- (1) Mae is-adran (2) yn gymwys i—
 - (a) rheoliadau o dan adran 30, adran 34, adran 35, adran 48(6), adran 63(5), adran 91(3), adran 124 ac adran 129;
 - (b) gorchmynion cydsyniad seilwaith a gorchmynion o dan adran 90.
- (2) Caiff rheoliadau a gorchmynion—
 - (a) cynnwys darpariaeth y byddai cydsyniad y Gweinidog priodol yn ofynnol ar ei chyfer o dan baragraff 8(1)(a) neu (c), 10 neu 11 o Atodlen 7B i [Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 \(p. 32\)](#) pe bai'r ddarpariaeth wedi ei chynnwys mewn Deddf gan Senedd Cymru;
 - (b) cynnwys darpariaeth y byddai'n ofynnol ymgynghori â'r Gweinidog priodol yn ei chylch o dan baragraff 11(2) o Atodlen 7B i'r Ddeddf honno pe bai'r ddarpariaeth wedi ei chynnwys mewn Deddf gan Senedd Cymru.
- (3) Ni chaiff rheoliadau a gorchmynion o dan y Ddeddf hon, ac eithrio rheoliadau a gorchmynion y mae is-adran (2) yn gymwys iddynt i'r graddau y maent yn gwneud darpariaeth a awdurdodir gan is-adran (2)—
 - (a) cynnwys darpariaeth y byddai cydsyniad y Gweinidog priodol yn ofynnol ar ei chyfer o dan baragraff 8, 10 neu 11 o Atodlen 7B i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 pe bai'r ddarpariaeth wedi ei chynnwys mewn Deddf gan Senedd Cymru;
 - (b) cynnwys darpariaeth y byddai'n ofynnol ymgynghori â'r Gweinidog priodol yn ei chylch o dan baragraff 11(2) neu (2A) o Atodlen 7B i'r Ddeddf honno pe bai'r ddarpariaeth wedi ei chynnwys mewn Deddf gan Senedd Cymru.
- (4) Yn yr adran hon, mae i "Gweinidog priodol" yr ystyr a roddir i "appropriate Minister" gan baragraff 8(5) o Atodlen 7B i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006.

141 Rheoliadau: y weithdrefn

- (1) Mae pŵer i wneud rheoliadau o dan y Ddeddf hon i'w arfer drwy offeryn statudol.
- (2) Mae pŵer i wneud rheoliadau o dan y Ddeddf hon yn cynnwys pŵer i wneud—
 - (a) darpariaeth wahanol at ddibenion gwahanol neu ar gyfer ardaloedd gwahanol;
 - (b) darpariaeth ddeilliadol, darpariaeth atodol, darpariaeth ganlyniadol, darpariaeth drosiannol neu ddarpariaeth arbed.
- (3) Ni chaniateir gwneud offeryn statudol y mae'r is-adran hon yn gymwys iddo oni fo drafft o'r offeryn wedi ei osod gerbron Senedd Cymru ac wedi ei gymeradwyo ganddi drwy benderfyniad.
- (4) Mae is-adran (3) yn gymwys i offeryn statudol sy'n cynnwys rheoliadau o dan unrhyw un neu ragor o'r darpariaethau a ganlyn—
 - (a) adran 17;

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (b) adran 21;
 - (c) adran 22(2)(c);
 - (d) adran 55(1);
 - (e) adran 58(3);
 - (f) adran 59(6);
 - (g) adran 63(5);
 - (h) adran 124;
 - (i) adran 130;
 - (j) adran 131;
 - (k) adran 132;
 - (l) adran 144, ond dim ond pan fo'r rheoliadau yn diwygio, yn diddymu neu'n addasu fel arall ddarpariaeth mewn Deddf gan Senedd y Deyrnas Unedig neu Ddeddf neu Fesur gan Senedd Cymru;
 - (m) paragraff 2(1) o Atodlen 2.
- (5) Mae offeryn statudol sy'n cynnwys rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru o dan y Ddeddf hon nad yw is-adran (4) yn gymwys iddo yn ddarostyngedig i'w ddiddymu yn unol â phenderfyniad gan Senedd Cymru.

142 Cyfarwyddydau: cyffredinol

Rhaid i gyfarwyddyd a roddir o dan y Ddeddf hon neu yn ei rhinwedd fod yn ysgrifenedig.

143 Dehongli cyffredinol

(1) Yn y Ddeddf hon—

mae i “adeilad” yr ystyr a roddir i “building” gan adran 336(1) o DCGTh 1990;

mae i “adeiladu”, mewn perthynas â hynny o orsaf gynhyrchu sy'n weithfeydd ynni adnewyddadwy, neu sydd i fod yn weithfeydd ynni adnewyddadwy, yr un ystyr ag a roddir i “construction” ym Mhennod 2 o Ran 2 o [Ddeddf Ynni 2004 \(p. 20\)](#) (gweler adran 104 o'r Ddeddf honno) (a rhaid darllen ymadroddion perthynol yn unol â hynny); ac yn y diffiniad hwn mae i “gweithfa ynni adnewyddadwy” yr un ystyr ag a roddir i “renewable energy installation” ym Mhennod 2 o Ran 2 o [Ddeddf Ynni 2004 \(p. 20\)](#) (gweler adran 104 o'r Ddeddf honno);

mae i “adroddiad ar yr effaith leol” (“local impact report”) yr ystyr a roddir gan adran 36(4);

mae i “adroddiad effaith ar y môr” (“marine impact report”) yr ystyr a roddir gan adran 37(4);

rhaid i “addasu” (“alteration”), mewn perthynas â maes awyr, gael ei ddarllen yn unol ag adran 11(4);

mae “addasu” (“alteration”), mewn perthynas â phriffordd, yn cynnwys cau'r briffordd neu ei dargyfeirio, ei gwella, ei chodi neu ei gostwng;

ystyr “ardal forol Cymru” (“Welsh marine area”) yw'r môr sy'n gyfagos i Gymru hyd at derfyn atfor y môr tiriogaethol; ac mae'r cwestiwn ynghylch pa rannau o'r môr sy'n gyfagos i Gymru i'w benderfynu yn unol ag erthygl 6 o Orchymyn Cynulliad Cenedlaethol Cymru (Trosglwyddo Swyddogaethau) 1999 ([O.S. 1999/672](#));

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

mae i “awdurdod archwilio” (“*examining authority*”) yr ystyr a roddir gan adran 40(7);

ystyr “awdurdod cyhoeddus” (“*public authority*”) yw unrhyw berson sydd ag unrhyw swyddogaeth o natur gyhoeddus;

mae i “awdurdod Cymreig datganoledig” yr ystyr a roddir i “devolved Welsh authority” gan adran 157A o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006;

ystyr “awdurdod cynllunio” (“*planning authority*”) yw awdurdod cynllunio lleol o fewn yr ystyr a roddir i “local planning authority” gan Ran 1 o DCGTh 1990 ar gyfer ardal yng Nghymru;

mae i “awdurdod priffyrdd” yr un ystyr ag a roddir i “highway authority” yn [Neddf Priffyrdd 1980 \(p. 66\)](#) (gweler adrannau 1 i 3 o'r Ddeddf honno);

ystyr “caniatâd cynllunio” (“*planning permission*”) yw caniatâd o dan Ran 3 o DCGTh 1990;

ystyr “cefnffordd” (“*trunk road*”) yw priffordd sy'n gefnffordd yn rhinwedd—

(a) adran 10(1) neu 19 o Ddeddf Priffyrdd 1980,

(b) gorchymyn neu gyfarwyddyd o dan adran 10 o'r Ddeddf honno, neu

(c) gorchymyn cydsyniad seilwaith,

neu o dan unrhyw ddeddfiad arall;

ystyr “cydsyniad adran 20” (“*section 20 consent*”) yw caniatâd, awdurdodiad, cydsyniad, gorchymyn neu gynllun a grybwyllir yn adran 20 (effaith gofyniad am gydsyniad seilwaith ar gyfundrefnau cydsynio eraill);

ystyr “cydsyniad seilwaith” (“*infrastructure consent*”) yw'r cydsyniad sy'n ofynnol gan adran 19;

rhaid darllen “cyfleuster LNG” (“*LNG facility*”) yn unol ag adran 3;

ystyr “cyfnewidfa nwyddau rheilffordd” (“*rail freight interchange*”) yw cyfleuster i drosglwyddo nwyddau rhwng rheilffordd a ffordd, neu rhwng rheilffordd a math arall o drafnidiaeth;

ystyr “Cymru” (“*Wales*”) yw ardal gyfunol y siroedd a'r bwrdeistrefi sirol yng Nghymru (gweler Rhannau 1 a 2 o Atodlen 4 i [Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 \(p. 70\)](#));

mae i “datblygiad” (“*development*”) yr ystyr a roddir gan adran 133;

mae i “datganiad polisi seilwaith” (“*infrastructure policy statement*”) yr ystyr a roddir gan adran 127(2);

ystyr “DCGTh 1990” (“*TCPA 1990*”) yw [Deddf Cynllunio Gwlad a Thref 1990 \(p. 8\)](#);

mae “deddfiad” (“*enactment*”) yn cynnwys unrhyw ddeddfiad pryd bynnag y caiff ei basio neu y'i gwneir;

mae i “defnyddio” yr ystyr a roddir i “use” gan adran 336(1) o DCGTh 1990;

mae i “estyniad”, mewn perthynas â gorsaf gynhyrchu, yr ystyr a roddir i “extension” gan adran 36(9) o Ddeddf Trydan 1989 (a rhaid darllen “estyn” yn unol â hynny);

ystyr “ffordd arbennig” (“*special road*”) yw priffordd sy'n ffordd arbennig yn unol ag adran 16 o Ddeddf Priffyrdd 1980 neu yn rhinwedd gorchymyn cydsyniad seilwaith;

ystyr “gorchymyn cydsyniad seilwaith” (“*infrastructure consent order*”) yw gorchymyn a wneir o dan y Ddeddf hon sy'n rhoi cydsyniad seilwaith;

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

mae i “gorsaf gynhyrchu” yr un ystyr ag a roddir i “generating station” yn Rhan 1 o Ddeddf Trydan 1989 (gweler adran 64(1) o'r Ddeddf honno);

mae “gwasanaethau cyn gwneud cais” (“*pre-application services*”) i'w ddehongli yn unol ag adran 27(2);

ystyr “gweithdrefn arbennig y Senedd” (“*special Senedd procedure*”) yw'r weithdrefn a bennir yn rheolau sefydlog Senedd Cymru ar gyfer is-ddeddfwriaeth sy'n ddarostyngedig i weithdrefn arbennig y Senedd;

mae i “gwella”, mewn perthynas â phriffordd, yr ystyr a roddir i “improvement” gan adran 329(1) o Ddeddf Priffyrdd 1980;

mae i “harbwr” ac “awdurdod harbwr” yr ystyron a roddir i “harbour” a “harbour authority” gan adran 57(1) o [Ddeddf Harbyrau 1964 \(p. 40\)](#);

mae i “heneb” (“*monument*”) yr un ystyr ag yn [Neddf yr Amgylchedd Hanesyddol \(Cymru\) 2023 \(dsc 3\)](#) (gweler adran 2 o'r Ddeddf honno);

mae i “llinell drydan” yr un ystyr ag a roddir i “electric line” yn Rhan 1 o [Ddeddf Trydan 1989 \(p. 29\)](#) (gweler adran 64(1) o'r Ddeddf honno);

mae i “maes awyr” yr ystyr a roddir i “airport” gan adran 82(1) o [Ddeddf Meysydd Awyr 1986 \(p. 31\)](#);

mae “mwynau” (“*minerals*”) yn cynnwys yr holl sylweddau sy'n cael eu gweithio i'w symud ymaith fel arfer (gan gynnwys yn y môr);

mae “nwy” (“*gas*”) yn cynnwys nwy naturiol;

ystyr “nwy naturiol” (“*natural gas*”) yw unrhyw nwy sy'n deillio o strata naturiol (gan gynnwys nwy sy'n dod o'r tu allan i'r Deyrnas Unedig);

mae i “nwyddau” yr ystyr a roddir i “goods” gan adran 83(1) o [Ddeddf Rheilffyrdd 1993 \(p. 43\)](#);

mae i “priffordd” yr ystyr a roddir i “highway” gan adran 328 o [Ddeddf Priffyrdd 1980 \(p. 66\)](#);

mae i “prosiect seilwaith arwyddocaol” (“*significant infrastructure project*”) yr ystyr a roddir gan Ran 1;

mae i “rheilffordd” yr ystyr a roddir i “railway” gan adran 67(1) o [Ddeddf Trafnidiaeth a Gweithfeydd 1992 \(p. 42\)](#);

ystyr “rheoliadau” (“*regulations*”) yw rheoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru;

ystyr “safonol” (“*standard*”), mewn perthynas â chyfaint nwy, yw cyfaint nwy ar bwysedd o 101.325 ciloPascal a thymheredd o 273 Kelvin;

mae “tir” (“*land*”) yn cynnwys adeiladau, henebion a thir sydd wedi ei orchuddio â dyfroedd (gan gynnwys gwely'r môr); ac mewn perthynas â Rhan 6 (gorchmynion cydsyniad seilwaith) rhaid ei ddarllen yn unol ag adran 102;

mae i “tir y Goron” (“*Crown land*”) yr ystyr a roddir gan adran 134.

- (2) Mae cyfeiriad yn y Ddeddf hon at hawl dros dir yn cynnwys—
 - (a) cyfeiriad at yr hawl i wneud, neu i osod a chynnal a chadw, unrhyw beth yn y tir, arno neu odano, neu yn y gofod awyr uwchben ei arwyneb;
 - (b) cyfeiriad at gyfamod cyfyngol.
- (3) Mae cyfeiriad yn y Ddeddf hon at gaffael tir, fel y mae'n gymwys i hawl dros dir, a chyfeiriad at gaffael hawl dros dir yn cynnwys—
 - (a) caffael yr hawl drwy greu hawl newydd yn ogystal â thrwy gaffael un bresennol;
 - (b) gosod cyfamod cyfyngol.

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

(4) Mae cyfeiriad yn y Ddeddf hon at y môr yn cynnwys gwely ac isbridd y môr.

144 Pŵer i wneud darpariaeth ganlyniadol a throsiannol etc.

- (1) Os yw Gweinidogion Cymru yn ystyried bod hynny'n briodol at ddibenion y Ddeddf hon, o ganlyniad iddi, neu er mwyn rhoi effaith lawn i unrhyw ddarpariaeth sydd ynddi, cânt, drwy reoliadau, wneud—
 - (a) darpariaeth atodol, ddeilliadol neu ganlyniadol;
 - (b) darpariaeth drosiannol neu ddarpariaeth arbed.
- (2) Caiff rheoliadau o dan is-adran (1) ddiwygio, addasu, ddiddymu neu ddirymu unrhyw ddeddfiad (gan gynnwys deddfiad a geir yn y Ddeddf hon).

145 Diwygiadau canlyniadol a diddymiadau

Mae Atodlen 3 yn gwneud darpariaeth o ganlyniad i'r Ddeddf hon.

146 Darpariaeth drosiannol a darpariaeth arbed

- (1) Nid yw adrannau 19 ac 20 yn cael unrhyw effaith mewn perthynas â datblygiad os yw'r amodau yn is-adrannau (2) a (3) yn gymwys.
- (2) Yr amod cyntaf yw—
 - (a) y gwnaed cais am gydsyniad adran 20 mewn perthynas â'r datblygiad cyn i adrannau 19 ac 20 ddod i rym ac nad yw'r cais wedi ei dynnu yn ôl,
 - (b) y gwnaed hysbysiad o dan adran 62E(1) o DCGTh 1990 am gais arfaethedig mewn perthynas â'r datblygiad cyn i adrannau 19 ac 20 ddod i rym ac nad yw'r hysbysiad wedi ei dynnu yn ôl, neu
 - (c) pan ddaw adrannau 19 ac 20 i rym, fod gwneud neu gadarnhau gorchymyn neu gynllun a grybwyllir yn is-adran (2) neu (3) o adran 20 mewn perthynas â'r datblygiad o dan ystyriaeth gan Weinidogion Cymru, ac eithrio mewn ymateb i gais.
- (3) Yr ail amod yw—
 - (a) bod y cwestiwn o ba un ai i roi neu i wneud y cydsyniad adran 20 ai peidio o dan ystyriaeth, pan na fo'r cyfnod trosiannol wedi dod i ben,
 - (b) pan fo is-adran (2)(b) yn gymwys ac na fo'r cyfnod trosiannol wedi dod i ben—
 - (i) nad yw 12 mis cyntaf y cyfnod trosiannol wedi dod i ben heb i gais am ganiatâd cynllunio gael ei wneud mewn perthynas â'r datblygiad, neu
 - (ii) y gwneir cais o fewn 12 mis cyntaf y cyfnod trosiannol a bod y cwestiwn o ba un ai i roi caniatâd cynllunio ai peidio o dan ystyriaeth;
 - (c) y rhoddir neu y gwneir y cydsyniad adran 20 cyn diwedd y cyfnod trosiannol.
- (4) Yn is-adran (3), ystyr y "cyfnod trosiannol" yw'r cyfnod o 24 o fisoedd sy'n dechrau â'r diwrnod y mae adrannau 19 ac 20 yn dod i rym.
- (5) Caiff Gweinidogion Cymru, mewn perthynas â datblygiad, gyfarwyddo—
 - (a) bod cyfnod trosiannol gwahanol yn gymwys at ddibenion is-adran (3)(a), (b) neu (c), neu

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (b) bod cyfnod ac eithrio 12 mis yn gymwys at ddibenion paragraff (b) o'r is-adran honno.
- (6) Caiff rheoliadau wneud darpariaeth at ddibenion is-adran (2) neu (3) ynghylch—
 - (a) pan fydd cais neu hysbysiad i'w drin fel pe bai wedi ei wneud;
 - (b) beth y mae o dan ystyriaeth yn ei olygu.
- (7) Os yw cydsyniad adran 20 (“y cydsyniad gwreiddiol”) yn cael effaith (boed hynny yn rhinwedd is-adran (1) neu fel arall), nid oes unrhyw beth yn adran 20 yn atal y cydsyniad gwreiddiol, neu gydsyniad adran 20 sy'n ei ddisodli, rhag cael ei amrywio neu ei ddisodli.
- (8) Os yw'r cydsyniad gwreiddiol, neu gydsyniad adran 20 sy'n ei ddisodli, yn cael ei amrywio neu ei ddisodli, nid yw adran 19 yn gymwys i'r datblygiad y mae'r cydsyniad fel y'i hamrywiwyd, neu'r cydsyniad sy'n disodli'r cydsyniad gwreiddiol, yn ymwneud ag ef (ac felly nid yw cydsyniad seilwaith yn ofynnol ar gyfer y datblygiad hwnnw).
- (9) Mae cydsyniad adran 20 yn disodli cydsyniad adran 20 cynharach at ddibenion yr adran hon os (ond dim ond os)—
 - (a) y'i rhoddir neu y'i gwneir ar gais am gydsyniad ar gyfer datblygiad heb gydymffurfio ag amodau y rhodddwyd neu y gwnaed y cydsyniad adran 20 cynharach yn ddarostyngedig iddynt, a
 - (b) y'i rhoddir yn ddarostyngedig i amodau gwahanol, neu y'i gwneir ar amodau gwahanol, neu'n ddiamod.
- (10) Mae darpariaethau DCGTh 1990 yn cael effaith fel pe na bai'r diwygiadau a wneir i'r Ddeddf honno gan baragraff 4 o Atodlen 3 wedi eu gwneud i'r graddau y bo darpariaethau DCGTh 1990 yn ymwneud â datblygiad nad yw adrannau 19 ac 20 yn gymwys iddo yn rhinwedd yr adran hon.

147 Dod i rym

- (1) Daw'r darpariaethau a ganlyn o'r Ddeddf hon i rym drannoeth y diwrnod y caiff y Ddeddf hon y Cydsyniad Brenhinol—
 - (a) Rhan 1;
 - (b) y darpariaethau yn Rhannau 2 i 8 sydd—
 - (i) yn rhoi pŵer i wneud rheoliadau, neu
 - (ii) yn gwneud darpariaeth ynghylch yr hyn y caniateir (a'r hyn na chaniateir) ei wneud wrth arfer pŵer i wneud rheoliadau;
 - (c) y Rhan hon, ac eithrio adran 145.
- (2) Daw darpariaethau eraill y Ddeddf hon i rym ar ddiwrnod a bennir gan Weinidogion Cymru mewn gorchymyn a wneir drwy offeryn statudol.
- (3) Caiff gorchymyn o dan is-adran (2)—
 - (a) pennu diwrnodau gwahanol at ddibenion gwahanol;
 - (b) gwneud darpariaeth ddarvoudol, darpariaeth drosiannol neu ddarpariaeth arbed mewn cysylltiad â dod â darpariaeth i rym a ddygir i rym drwy'r gorchymyn.

148 Enw byr

Enw byr y Ddeddf hon yw Deddf Seilwaith (Cymru) 2024.